

tet, der forrige Gang forkastede et Vndringsforslag, der stemmede med det sidste Stykke af det nu foreliggende Lovforslag, er enig om at udstøde dette Punkt af Loven. Med Hensyn til det andet Punkt derimod vil det ses, at der er fremkommet et Vndringsforslag, der forsaavidt nærmer sig det Forslag, vi have stillet, som det vil, at ogsaa den første Tilføielse, Loven har faaet i Folkethinget, skal gaa ud, men som i Realiteten er væsentlig forskjellig fra vort Forslag, idet det opstiller en Tilføielse, der meget nærmer sig, hvad der er vedtaget i det andet Thing; endelig er der i Dag fremkommet et Underændringsforslag, som, skjøndt i en anden Redaktion, vil, hvad det første Punkt angaar, føre Lovudkastet tilbage til den Skikkelse, det har faaet i Folkethinget. Det vil nu efter Forholdene ikke vel være mig muligt at udtale mig om det af os stillede Vndringsforslag, der omfatter begge Punkter, uden indtil en vis Grad at komme til at berøre det andet Vndringsforslag og det dertil stillede Underændringsforslag, uagtet disse endnu ikke ere motiverede af Forslagsstillerne; men jeg tør vel forudsætte, at Motivering af disse Forslag for en stor Del vil falde sammen med, hvad vi have hørt under en tidligere Forhandling her i Thinget, og med hvad der er fremkommet i det andet Thing. Det Forslag, som er stillet af mig og andre Medlemmer, gaar ud fra den Betragtning, at, idet Valgmenighederne ville betragtes og stilles som Led af Folketirken og ikke paa nogen Maade ville udsøndres af denne, maa man i Henseende til Behandlingen af Valgmenighederne bringe dem i Overensstemmelse med den for Folketirken bestemte Orden og stille dem saaledes, at der ikke for deres Skyld fornylkes Noget i, hvad der ellers er ønskeligt i Folketirken; det er fra dette Standpunkt, at jeg ønsker betragtet, hvad jeg nu vil sige. Vi gaa ud paa at hævde den almindelige folkekirkelige Ordning, saaledes at der ikke for Valgmenighedens Skyld sker noget Brud paa den, der ikke er nødvendigt for Valgmenighedens Eksistens.

De to Punkter, der ere under Forhandling, angaa dels Valget af Valgmenighedens Præst, dels Retten til Benyttelse af Sognekirken i Stedet for Forpligtelsen til at opføre et eget Bedehus. Hvad nu det førstnævnte Spørgsmaal angaar, da er der væsentlig to Punkter, som her maa være de afgjørende, og som kunne betegnes kortelig, idet jeg ikke tror, at vi komme videre ved at opregne de mange enkelte Bevisgrunde for og imod. Naar Valgmenigheden væsentlig vil være et Led af Folketirkens almindelige Orden og Bestemmelser i Henseende til Lærernes Kaldelse, uden hvor det er absolut nødvendigt for Valgmenighedens Hensigt. De øvrige Menigheder i Folketirken, Sognemenighederne, faae deres Præst beskiftet af Regjeringen. Det kan være, at vi komme til en anden Ordning i dette Forhold, men for Dieblisset have vi

den Ordning, at Menighederne ikke selv frit vælge deres Præster; man kan tage Hensyn til deres Stemning i visse Tilfælde, men de have ingen lovbekræftet Ret. Vi antage altsaa, at, naar man indrømmer Valgmenigheden, saa Meget, at den kan faae til Lærer, hvilken Præst den vil, blandt dem, som Regjeringen har kaldet og ladet indvie til at være Præster i Folketirken, saa er der indrømmet den, hvad der er nødvendigt, og Alt, hvad den kan kræve. Vi kunne ikke gaa ind paa, at Valgmenigheden skal kunne forlange en Mand, som endnu ikke er ordineret til Præst, ordineret for at blive Præst hos den. Det betyder i Virkeligheden Intet, om man siger, at han dog skal udnævnes af Kongen, naar man opstiller det som Ret for Valgmenigheden at præsentere Hans Majeestæt til Udnævnelse en bestemt Mand, som han ikke kan undgaa at udnævne, uden at der kommer en høist ubehagelig Konflikt tilstede mellem Regjeringen og Menigheden, som vilde anse sig for krænket i den Frihed, den skulde have, forsaavidt den Paagældende ikke blev udnævnt. Dette er den ene Side. Den anden Side er Hensynet til Valgmenighedspræsterne selv, Hensynet til, hvad der kan være ønskeligt for deres Uddannelse og Stilling. Valgmenighederne have hidtil staaet som en Undtagelse, og naar de skulle ophøre at være en Undtagelse, maa Folketirken faae en ganske anden Skikkelse, end den nu har. Jeg blander mig slet ikke i Spørgsmaalet om, hvorvidt dens nuværende Skikkelse er den rigtige eller ikke; jeg siger blot, at Folketirken har den givne Skikkelse, at Embederne i den bestrides af et vist Antal, for Sognemenigheden af Kongen beskiftede Præster med lidt forskjellige Navne som Sognepræster og Kapellaner, og det er en Undtagelse, naar der dannes sig nogle enkelte Menigheder, der ikke ere Sognemenigheder eller Dele deraf. Vi sige, at det er det Naturlige og Rigtige, ja, for den gode Ordens Skyld det Nødvendige, at den, der skal være Præst i Folketirken, begynder sin Virksomhed, faar sin Uddannelse og vinder sin præstelige Erfaring i, hvad der er det Regelmæssige og Almindelige. Naar en Mand er bleven beskiftet til Sognepræst eller Kapellan, fast eller personel Kapellan ved en Sognemenighed og der har levet sig ind i alle de lovbekræftede og vedtagne Former, der regulere Præstens Virksomhed i Folketirken, kunne vi tænke os, at han naturligvis kunde gaa over til en særlig og friere Stilling; men vi anse det derimod for urigtigt, betænkeligt og ikke gavnligt for Personerne, at man sender uopøvede Kandidater, der aldrig have øvet nogen præstelig Gjerning, ud for at begynde deres Virksomhed og gjøre deres Erfaringer og deres Prøver under saadanne ekstraordinære Forhold som dem, der ere tilstede i Valgmenighederne. De ville se, mine Lærere, at jeg slet ikke taler om, at Kandidater skulde løbe ud og hverve en Valgmenighed osv.; jeg holder mig til, at den vor-